

DECIZIE

10 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Iuliana Oprea
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Bumacov Grigore,
în cauza civilă la cererea introductivă a Inspectoratului Fiscal de Stat pe
raionul Ocnița cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de
Întreprinderea Municipală „Toricon”,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 12 octombrie 2017, prin care a
fost admisă cererea lichidatorului Întreprinderii Municipale „Toricon”, Ciobanu
Daniela cu privire la încasarea remunerației pentru perioada de activitate și a
cheltuielilor de procedură avansate din contul administratorului Bumacov Grigore,

c o n s t a t ă:

La 3 noiembrie 2016, Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Ocnița a depus
cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de ÎM
„Toricon”.

În motivarea cererii introductive a invocat că la ÎM „Toricon” s-a format o
restanță față de Bugetul public național în sumă de 36 194 lei.

Totodată a indicat că aceste obligațiuni fiscale s-au acumulat pe perioada
anilor 2008-2011, iar toate încercările de a asigura achitarea datoriilor pe cale
extrajudiciară au eșuat.

A afirmat că ÎM „Toricon” nu deține în proprietate bunuri imobile, mijloace
de transport sau alte bunuri care ar putea fi identificate.

Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Ocnița a solicitat intentarea procesului
de insolabilitate față de ÎM „Toricon” cu numirea Danielei Ciobanu în calitate de
administrator provizoriu.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 4 noiembrie 2016 a fost admisă spre
examinare cererea introductivă depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul
Ocnița cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de ÎM „Toricon”, iar

în scopul prevenirii modificării stării bunurilor au fost aplicate măsuri de asigurare față de debitorul ÎM „Toricon”, fiind desemnată în calitate de administrator provizoriu, Ciobanu Daniela.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2016 a fost constatată insolvabilitatea cu intentarea procedurii simplificate a falimentului și de dizolvare a debitorului ÎM „Toricon” și desemnată în calitate de lichidator, Ciobanu Daniela.

La 13 iunie 2017, lichidatorul ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela, a depus în instanța de insolvabilitate Raportul final de lichidare a debitorului ÎM „Toricon” și cererea privind aprobarea remunerației și a cheltuielilor avansate, prin care a solicitat încasarea cheltuielilor de procedură avansate în cuantum de 3 841 lei și a remunerației lichidatorului în sumă de 25 000 lei de la administratorul ÎM „Toricon”, Bumacov Grigore.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, pe parcursul perioadei de lichidare 14 decembrie 2016 – 9 iunie 2017, lichidatorul a avansat următoarele cheltuieli de administrare a activității: cheltuieli de combustibil – 1 156 lei, cheltuieli de telefonie fixă și mobilă – 120 lei, cheltuieli operaționale – 349 lei și cheltuieli de publicare – 636 lei, în total – 2 461 lei.

A comunicat că, adunarea creditorilor la 10 martie 2017 a stabilit onorariul fix în mărime de 8 400 lei pe lună, începând cu intentarea procesului de faliment simplificat, iar remunerația lichidatorului neîncasată până la data raportului, aferentă perioadei 14 decembrie 2016 – 9 iunie 2017 este de 49 560 lei.

A mai menționat că odată cu lichidarea debitorului, lichidatorul urmează să mai suporte următoarele cheltuieli: publicarea în Monitorul Oficial al RM a hotărârii de radiere a debitorului din Registrul de stat al întreprinderilor – 1 400 lei, notificarea tuturor registrelor de stat, creditorilor despre lichidarea ÎM „Toricon” – 80 lei, cheltuieli operaționale și de combustibil – 300 lei, în total – 1 380 lei.

A susținut că potrivit informației Camerei Înregistrării de Stat, Oficiul Teritorial Edineț, în calitate de administrator al ÎM „Toricon” figurează Bumacov Grigore.

Reieșind din faptul că întreprinderea debitoare nu dispune de masă debitoare, a solicitat încasarea cheltuielilor avansate de lichidator și celor care urmează a fi suportate în mărime de 3 841 lei și remunerația lichidatorului în sumă de 25 000 lei din contul administratorului ÎM „Toricon”, Bumacov Grigore.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 12 octombrie 2017 a fost admisă cererea lichidatorului ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela, și s-a stabilit lichidatorului ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela, o remunerare în mărime totală de 25 000 lei pentru perioada de activitate în calitate de lichidator, cu încasarea sumei menționate și a cheltuielilor de procedură avansate în cadrul procesului de insolvabilitate a ÎM „Toricon” în cuantum de 3 841 lei, iar în total suma de 28 841 lei în beneficiul lichidatorului debitorului ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela din contul administratorului ÎM „Toricon”, Bumacov Grigore.

La 4 decembrie 2017, Bumacov Grigore a declarat recurs împotriva încheierii instanței de insolvabilitate, solicitând, admiterea acestuia, casarea încheierii

contestate cu emiterea unei noi încheieri prin care cererea cu privire la încasarea remunerației și a cheltuielilor avansate de lichidator să fie respinsă.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu încheierea instanței de insolvență, considerând-o neîntemeiată și pasibilă de a fi anulată.

A invocat că este eliberat din funcția de administrator a ÎM „Toricon” din anul 2018, când a depus prin poștă o cerere în adresa fondatorului.

A mai comunicat că și înscrierea din carnetul de muncă nr. 13 din 12 noiembrie 2008, confirmă faptul că a fost concediat din funcția de director a ÎM „Toricon”, din proprie inițiativă, în baza art. 85 Codul muncii.

A susținut că datele Camerei Înregistrării de Stat, a Oficiului Teritorial Edineț sunt eronate, iar lichidatorul Ciobanu Daniela a efectuat o muncă superficială, fără a constata că Bumacov Grigore nu mai activează în calitate de administrator a ÎM „Toricon” din anul 2008.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

La caz, se constată că încheierea Curții de Apel Bălți din 12 octombrie 2017 a fost expediată în adresa părților la 10 noiembrie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 22827 (f. d. 196), și a fost recepționată de către Bumacov Grigore la 22 noiembrie 2017 (f. d. 201).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 4 decembrie 2017, în termen.

Studiind motivele recursului în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa încheierea Curții de Apel Bălți din 12 octombrie 2017 și de a restitui pricina spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

Reglementări similare se regăsesc și în dispozițiile art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, potrivit cărora procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

După cum denotă materialul probator a cauzei, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 4 noiembrie 2016 a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Ocnița cu privire la intentarea procesului de insolvență față de ÎM „Toricon”, iar în scopul prevenirii modificării stării bunurilor au fost aplicate măsuri de asigurare față de debitorul ÎM „Toricon”, fiind desemnată în calitate de administrator provizoriu, Ciobanu Daniela.

Ulterior, prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2016 a fost constatată insolvența cu intentarea procedurii simplificate a falimentului și de

dizolvare a debitorului ÎM „Toricon” și desemnată în calitate de lichidator, Ciobanu Daniela (f. d. 88 – 91).

Este cert și faptul că la 13 iunie 2017, lichidatorul ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela, a depus în instanța de insolvabilitate Raportul final de lichidare a debitorului ÎM „Toricon” și cererea privind aprobarea remunerației și a cheltuielilor avansate, prin care a solicitat încasarea cheltuielilor de procedură avansate în cuantum de 3 841 lei și a remunerației lichidatorului în sumă de 25 000 lei de la administratorul ÎM „Toricon”, Bumacov Grigore (f. d. 146 – 170).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 12 octombrie 2017 a fost admisă cererea lichidatorului ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela, și s-a stabilit lichidatorului ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela, o remunerare în mărime totală de 25 000 lei pentru perioada de activitate în calitate de lichidator, cu încasarea sumei menționate și a cheltuielilor de procedură avansate în cadrul procesului de insolvabilitate a ÎM „Toricon” în cuantum de 3 841 lei, iar în total suma de 28 841 lei în beneficiul lichidatorului debitorului ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela din contul administratorului ÎM „Toricon”, Bumacov Grigore (f. d. 183 -184).

Instanța de recurs, însă, verificând concluziile instanței din încheierea recurată în raport cu argumentele recursului, constată că încheierea instanței de insolvabilitate este una nemotivată, iar soluția dată în sensul admiterii cererii lichidatorului ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela cu privire la încasarea de la administratorul Bumacov Grigore a remunerației lichidatorului și a cheltuielilor avansate suportate în cadrul procedurii de insolvabilitate este incertă și nu are putere de convingere.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reține prevederile art. 5 alin. (5) lit. c) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, potrivit cărora una din competențele principale ale instanței de insolvabilitate este desemnarea administratorului provizoriu și fixarea remunerației lui, desemnarea administratorului insolvabilității sau, după caz, a lichidatorului care va administra procedura pînă la confirmarea ori, după caz, pînă la înlocuirea sa de către adunarea creditorilor, precum și stabilirea atribuțiilor lui pentru această perioadă; .

Totodată, reieșind din prevederile art. 32 alin. (1), (2) și (4) al Legii menționate, cheltuielile judiciare aferente perioadei de observare a debitorului privind taxa de stat, remunerarea administratorului provizoriu, notificarea, convocarea ședințelor și comunicarea actelor de procedură efectuate de administratorul provizoriu se suportă din patrimoniul debitorului. În cazul în care în patrimoniul debitorului nu există bunuri ori acestea sunt insuficiente pentru a se acoperi cheltuielile procesului de insolvabilitate, remunerarea administratorului provizoriu și acoperirea cheltuielilor efectuate de acesta în perioada de observare a debitorului le suportă membrii organelor de conducere și asociații, acționarii sau membrii debitorului, în mod solidar iar, modalitatea de repartizare a cheltuielilor judiciare și a cheltuielilor de remunerare a administratorului provizoriu o stabilește instanța de insolvabilitate într-o hotărâre sau încheiere emisă în urma examinării cauzei.

În conformitate cu art. 70 alin. (1) – (4) a Legii insolvenței, pentru îndeplinirea funcțiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remunerație și la compensarea cheltuielilor aferente. Remunerația administratorului/lichidatorului se constituie din onorarii fixe și onorarii de succes sub formă procentuală și se achită în monedă națională, inclusiv în cazul în care remunerația se determină în funcție de creanțe/sume în valută străină. Cuantumul onorariului fix al administratorului/lichidatorului se stabilește de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest cuantum nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al conducătorilor încadrați în unități care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare, înmulțit la cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unitățile cu autonomie financiară. Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plătește lunar din patrimoniul debitorului.

În virtutea prevederilor art. 70 alin. (13) a Legii sus enunțate, în cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvență sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului consemnate la art. 247.

Potrivit art. 247 alin. (1) a Legii insolvenței, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

Prin urmare, coroborând prevederile legale citate supra, la caz se constată că instanța de insolvență admitând cererea lichidatorului ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela cu privire la încasarea remunerației și a cheltuielilor de procedură avansate de lichidator din contul administratorului Bumacov Grigore, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii și normelor de drept ce reglementează stabilirea și achitarea remunerației pentru activitatea lichidatorului referindu-se în mod selectiv doar la faptul că întreprinderea debitoare nu dispune de masă debitoare suficientă.

Așadar, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de insolvență concluzionând că remunerația lichidatorului și cheltuielile de procedură avansate de lichidator în cadrul procesului de insolvență a ÎM „Toricon” urmează a fi încasate de la Bumacov Grigore, trebuia să indice și temeiurile legale în baza cărora acesta este posibil de a achita remunerația și cheltuielile aferente lichidatorului.

Sub aspectul dat este important de menționat că lichidatorul ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela a solicitat încasarea remunerației pentru activitatea sa și cheltuielile aferente pentru perioada 14 decembrie 2016 – 9 iunie 2017, iar Bumacov Grigore prin ordinul nr. 22 din 12 noiembrie 2008 a fost concediat din proprie inițiativă din

funcția de director a ÎM „Toricon”, în baza art. 85 Codul muncii, fapt ce se reiese expres din copia carnetului de muncă anexat la materialele cauzei (f. d. 207).

Totodată, faptul că Bumacov Grigore nu mai activează în cadrul ÎM „Toricon”, se confirmă și prin cererea depusă de către acesta în adresa Primăriei orașului Otaci, prin care a solicitat concedierea din funcția de director a ÎM „Toricon” din motivul înrăutățirii stării sănătății (f. d. 206).

Or, instanța de insolvență nu s-a expus nici într-un mod asupra motivelor care au dus la concluzia de a încasa remunerația lichidatorului din contul lui Bumacov Grigore, care de fapt încă din anul 2008 nu mai face parte din organele de conducere a debitorului ÎM „Toricon”.

Prin încheierea emisă la 12 octombrie 2017 Curtea de Apel Bălți nu s-a expus nici într-un mod asupra argumentelor de admitere a cerinței lichidatorului ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela de încasare a remunerației și cheltuielilor aferente anume de la Bumacov Grigore.

Instanța de recurs consideră că anume aprecierea acestor circumstanțe constituie un moment determinant pentru justa soluționare a cererii administratorului provizoriu de încasare a remunerației pentru perioada de observare.

În concluzie, instanța de recurs reține că cele descrise indică incontestabil la examinarea superficială de către instanța de insolvență a cererii cu privire a stabilirea și încasarea cheltuielilor de procedură avansate și a remunerației lichidatorului ÎM „Toricon”, Ciobanu Daniela, fără a fi supuse controlului circumstanțele cauzei și înscrisurile din dosar în raport cu prevederile legale ce guvernează raportul juridic în litigiu.

În acest context al analizei este de observat că soluția instanței de insolvență nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Or, obligația de motivare a hotărârilor judecătorești se regăsește în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului și își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri să prezinte judecătorului observațiile și argumentele sale (CEDO, hotărârea Werner c. Austria din 24 noiembrie 1997), combinat cu dreptul părților și că aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv (CEDO, hotărârea Van de Hurk c. Olanda din 19 aprilie 1994), iar obligația de motivare a hotărârilor este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea drepturilor menționate anterior, ca piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

Pentru considerentele descrise, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa încheierea Curții de Apel Bălți din 12 octombrie 2017 și a remite pricina spre rejudecare.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Bumacov Grigore.

Se casează încheierea Curții de Apel Bălți din 12 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea introductivă a Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Ocnîța cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de Întreprinderea Municipală „Toricon”, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Iuliana Oprea

Tamara Chișca-Doneva